

Nesreča pijančevanje se prenaša na potomstvo. Bournville je poročal, da so našli pri 1000 idijotih (bebcih) 471 krat kronjčni alkoholizem očeta, 84 krat matere, a v 65 slučajih sta bila pijanca oče in mati. Tudi božjast otrok je navadna posledica pijančevanja roditeljev.

Zanimiva je izjava nekega učitelja v vinorodnih krajih na Spodnjem Avstrijskem. Isti pravi, če so katerikrat učni uspehi prvega letnika posebno slabi, da je to gotovo znamenje — dobre vinske letine pred šestimi leti.

Dr. Wlassak z Dunaja je dokazal, da pojema sposobnost za seštevanje že, kadar izpijemo $\frac{1}{2}$ litra piva. Po večjih količinah piva (2—3 l.) pojema ta sposobnost rapidno. Škodljivi upliv na razum se kaže 24 ur in dalje... Že pri $\frac{3}{4}$ litrih piva začnemo, ko čitamo, delati pogrške, izpuščati besede itd. Posledice pijanosti je opazati več dni.

H koncu dodajmo še znanstveno opredelbo (definicijo) pijanca. Kdor je pijanec? Vsakdor, pri komur je opazati upliv alkohola, izvirajoč iz ene pijanosti, ko nastopa že upliv druge. Kdor pa samo včasih, v večjih presledkih, razveseli svoje srce s primerno količino dobrega vina ali svežega piva, ta še ni pijanec, tudi ne, če bi semtertje globlje pogledal v kozarec. A taki atentati na telesno in duševno ravnotežje ne smejo slediti pogostoma drug za drugim.

Obsojati je torej zlorabo alkohola, dočim je raba istega kot povžitnine — predmeta uživanja — opravičena.

PRAVILA „SPLOŠNEGA SLOVENSKEGA ŽENSKEGA DRUŠTVA.“

I. Ime, sedež in krajevni delokrog društva.

§ 1. Ime društva je: »Splošno slovensko žensko društvo.« Sedež ima v Ljubljani, vendar pa se razteza delokrog društva na slovenske pokrajine v kronovinah: Kranjska, Koroška, Štiriska in Primorska,

II. Namen društva.

§ 2. Namen društvu je skrbeti, da se povzdigne izobrazba rednih njegovih članov, in sicer sploh, posebej pa še v socialnih vedah — in da se nadarjene in revne deklice izšolajo.

§ 3. Svoj namen dosega društvo z vsemi primernimi sredstvi, zlasti pa:

a) s poučevanjem v pisani in govornjeni besedi ter prirejanjem učnih krogov ter javnih in društvenih predavanj,

b) z razširjanjem literarnih proizvodov,

c) z ustanovitvijo čitalnic in knjižnic,

d) s prirejanjem skupnih izletov, veselice, koncertov in drugih zabav,

e) s podpiranjem nadarjenih revnih deklic v svrhu večje šolske in stanovske strokovne izobrazbe,

f) z ustanavljanjem društvenih podružnic.

III. Društveniki, njih pravice in dolžnosti.

§ 4. Društveniki »Splošnega slovenskega ženskega društva« so: a) ustanovnice (ustanovniki), b) redne društvenice, c) podporniki, d) častne društvenice (društveniki).

Redne društvenice morejo biti le osebe ženskega spola, dopolnive 16 leto, podporniki pa le osebe moškega spola, ustanovniki in častni društveniki smejo biti osebe ženskega in moškega spola.

Ustanovniki (ustanovnice) plačajo enkrat za vselej 20 kron. Redne društvenice plačujejo na leto po 1 krono in najmanj ravno toliko tudi podporniki; vrhu tega plačati je rednim društvenicam in podpornikom ob pristopu po 40 vinarjev vpisnine. Društvenike sprejmlje odbor in le častne društvenice (društvenike) imenuje glavna skupščina v znak posebnih zaslug za društvo. Prve društvenice (društvenike) sprejme pripravljalni odbor, ki skliče osnovalni shod, pri katerem se izvoli prvi odbor.

§ 5. Vsi društveniki so obvezani po zmožnosti in mogočnosti pospeševati društvene namene, ter so v enaki meri deležni

društvenih dobrot; zlasti ima vsak družtvenik brez izjeme pravico vdeleževati se društvenih zborov, shodov, izletov, predavanj in zabav, ter staviti na glavni skupščini predloge. Le pravica glasovanja na glavnih skupščinah ter aktivna in pasivna volilna pravica (izvzemši pasivne volilne pravice v pregledništvo računov in razsodišče) pristojne le rednim družtvenicam in ustanovnicam.

§ 6. Društveništvo preneha: 1) kadar družtvenik prostovoljno iztopi, naznanivši to družtvenemu odboru vsaj mesec dnij pred pretekom družtvenega leta, 2) kadar odbor izključi družtvenika, ki je ravnal zoper čast in namen družtva. Zoper tako izključenje kakor tudi zoper zabranitev sprejema dopusten je priziv na glavno skupščino. 3) ob sebi, ako družtvenik ni plačal članarine vsaj po preteku pol leta po sprejemu.

IV. Vodstvo družtva.

§ 7. Društvo vodi odbor, obstoječ iz predsednice, 8 odbornic in 2 namestnic. Odbor voli iz svoje srede podpredsednico, blagajničarico, tajnico, knjižničarico in zadnjih treh namestnice.

V delokrog odbora spada zlasti: 1) oskrbovanje družtvenega imetja, 2) sprejemanje in izključevanje družtvenikov, 3) sklicevanje in vodstvo glavne skupščine, 4) določevanje in vodstvo družtvenih naprav in prirejanj, 5) predlaganje častnih članov, 6) določevanje družtvenega glasila in drugih tiskovin, 7) ustanavljanje in nadzorovanje podružnic.

§ 8. Odbornice opravljajo svoj častni posel, ako tega drugače ne določi glavna skupščina, brezplačno ter so odgovorne glavni skupščini. Vse družtvene oklice in objave podpisati ima predsednica ali nje namestnica in jedna odbornica. Odbor je sklepčen, ako je navzočih s predsednico ali nje namestnico vsaj 5 odbornic. Pri glasovanju odločuje absolutna večina, ako je enako glasov, odločuje predsednica. Na

zunaj zastopa družtvo predsednica oz. nje namestnica.

V. Glavna skupščina.

§ 9. Društveno leto se pričinja s 1. januarjem. Tekom tega meseca se ima vršiti tudi vsakoletna redna skupščina. Vrh tega se skliče tudi tekom leta izredna glavna skupščina, ako to sklene odbor ali pa zahteva najmanj 30 družtvenikov.

V delokrog glavne skupščine spada zlasti: 1) volitev predsednice, odbornic in namestnic, računskih preglednikov in razsodišča za prihodnje družtveno leto, 2) sprejemanje letnega poročila, računskega zaključka in proračuna, 3) razsojevanje o prizivih zoper odločbe in sklepe odbora, 4) prememba pravil, 5) volitev častnih družtvenikov, 6) sklepanje o samostalnih predlogih.

Glavna skupščina je sklepčna, kadar je navzočih najmanj 30 družtvenic oziroma ustanovnic in častnih družtvenic ter sklepa z absolutno večino glasov; za spremembo pravil pa je treba dvetretjinske večine, in za sklepanje o razhodu družtva treba najmanj navzočnosti dveh tretjin vseh družtvenic in večina treh četrtnin glasujočih.

VI. Pregled računov in razsodišče.

§ 10. Redna glavna letna skupščina voli izmed družtvenic 2 preglednici družtvenih knjig in računov, ki imata vsak čas pravico pregledovati družtvene knjige in račune in revidirati blagajnico, zlasti sta obvezani to storiti koncem družtvenega leta ter poročati o uspehu glavni skupščini.

§ 11. Društvene prepire razsoja in poravnava na glavni skupščini izvoljeno razsodišče, obstoječe iz dveh družtvenikov ženskega spola, ki izvolita predsednika; ako se v tem ne zjedinita, določi predsednika žreb. Zoper odločbe razsodišča ni priziva.

VII. Društveno imetje.

§ 12. Društveno imetje obstoja iz rednih prispevkov družtvenikov, iz prostovolj-

nih darov in volil, prispevkov iz dohodkov društvenih prirejanj in društvenih naprav.

Vsi dohodki društva se smejo uporabljati le v društvene namene. V slučaju razpusta ali razhoda društva pripade društvero imetje »Gospodinjski šoli« v Ljubljani v svrhu oskrbovanja in uživanja, dokler se ne ustanovi novo društvo z enakimi nameni. Glavna skupščina, ki sklene razhod društva, pa sme z imetjem tudi drugače razpolagati.

VIII. Podružnice.

§ 13. Podružnicam je namen povspesovati in olajševati društveni delokrog. O dozvolitvi ustanovitve podružnice sklepa društveni odbor, kateri določi vsaki podružnici tudi okoliš.

§ 14. Podružnica obstoja iz vseh društvenikov dotičnega okoliša.

§ 15. Opravila podružničina opravlja njen odbor, katerega voli podružničina skupščina za dobo enega leta. Odbor obstoja iz načelnice in dveh odbornic.

§ 16. Podružničin odbor sprejema društvenike, naznanja iste društvenemu odboru, poroča o delovanju podružnice in stavlja nasvete ter izvršuje v svojem okolišu društvene sklepe.

§ 17. Načelnica podružnična skliče vsako leto podružničino skupščino, ki ima pravico in dolžnost voliti odbor ter sklepati o rečeh, ki spadajo po teh pravilih v področje podružnice. Ako se tiče nasvet vsega društva, naznaniti ga je takoj društvenemu odboru.

§ 18. Vsaka podružnica si sme sestaviti svoj posebni red, ki se pa mora z določili teh društvenih pravil natanko ujemati in potrjen biti od društvenega odbora.

§ 19. O razhodu kake podružnice odločuje nje skupščina. Posebna imovina podružnice pripade v tem slučaju društvu.

Namen »Sploš. slov. ženskega društva« je, kakor kažejo pravila, kulturn t. j. izobraževalen. Našemu ženstvu je krvavo treba temeljitejše in resnejše izobrazbe, kakor jo ima danes. Saj je žalibog res, da večina Slovenk skoro nima pojma o drugem, nego o svojih osebnih oz. družinskih potrebah gmotnega značaja. Vsi drugi pojavi življenja, ki so tako silno važni za posameznika kakor za skupno družbo, so jim neznani in tuji, kolikor le mogoče. Zato ni čudno, ako se njih pogovori vrte le okrog klobukov, bluz itd., ali pa okrog znancev in znank. Čudno tudi ni, da moški o ženski ne znajo družega, nego delati ji pokloné in lomiti prazne fraze ali pa tudi zabavljati. Saj se le redko najde žensko, s katero bi se dalo pametno govoriti o resnih stvareh. Ženstvu pač manjka potrebne duševne izobrazbe. Zato je tako prazno in brezpomembno njih življenje, in škoda je močij, ki se tako gube in ginejo, ne da bi dosežale svoj namen: popolnenje in izkoriščenje. Vsak razumnik mora le želeti, da se »Splošno slov. žensko društvo« krepko razvije in utrdi, da bo čim lažje in v čim večji meri izvedlo svoj program, da nam izobrazí in vzgoji ženstvo, ki bo lahko vsestranki poraben ud naroda. A k temu treba pred vsem dejanj, dela, ne le od strani odbora, marveč tudi od strani ostalega ženstva, ki naj se zgane ter navduši za to društvo in naj mu v obilem številu pristopi. Pa tudi gospodje moški, ki tako radi zabavljajo čez plitkost in borniranost ženstva, naj se zavzamejo za prospeh tega društva ter pomagajo pregnati duševno temo, v kateri se nahajajo ženske. Odbor sam pa se mora seveda najbolj pridno gibati, inace nam društvo zaspi v povojih, in to bi vendar bilo škoda! Torej: vsi na krov!

